

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

31 ianuarie 2024

Nr. 01-06-05

Stimate Domnule Președinte al Parlamentului,

În conformitate cu art. 86 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, cu art. 24 din Legea privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova și pct. 244 din Regulamentul privind mecanismul de încheiere, aplicare și încetare a tratatelor internaționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 442 din 17 iulie 2015, se prezintă Parlamentului, spre examinare, proiectul de lege pentru denunțarea Acordului privind Grupurile observatorilor militari și Forțele Colective de menținere a păcii în Comunitatea Statelor Independente, semnat la Kiev la 20 martie 1992, și a Protocolului privind procedura temporară de formare și angajare a Grupurilor observatorilor militari și a Forțelor Colective de menținere a păcii în zonele de conflict între state și în statele membre ale Comunității Statelor Independente, semnat de către Republica Moldova la 4 august 1992, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 60 din 24 ianuarie 2024.

În calitate de organ responsabil pentru prezentarea proiectului de lege în Parlament se desemnează Ministerul Apărării.

Cu respect,

Sander
Maia SANDU

Anexe:

1. Copia demersului Cancelariei de Stat	- 1 filă;
2. Hotărârea Guvernului nr. 60 din 24 ianuarie 2024	- 2 file;
3. Proiectul de lege pentru denunțarea Acordului	- 2 file;
4. Copiile textelor Acordului și Protocolului	- 20 file;
5. Argumentarea oportunității denunțării Acordului	- 4 file;
6. Copiile avizelor ministerelor și altor autorități administrative centrale	- 8 file;
7. Tabelul de sinteză	- 6 file.

Domnului Igor GROSU,
Președinte al Parlamentului

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI	
REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	27
"01"	02
Ora	2024

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 25-76-770

Chișinău

24 ianuarie 2024

Aparatul Președintelui Republicii Moldova

În temeiul art. 86 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, art. 24 din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova și pct. 244 din Regulamentul privind mecanismul de încheiere, aplicare și încetare a tratatelor internaționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 442/2015 se prezintă spre examinare proiectul de lege pentru denunțarea Acordului privind Grupurile observatorilor militari și Forțele Colective de menținere a păcii în Comunitatea Statelor Independente, semnat la Kiev la 20 martie 1992, și a Protocolului privind procedura temporară de formare și angajare a Grupurilor observatorilor militari și a Forțelor Colective de menținere a păcii în zonele de conflict între state și în statele membre ale Comunității Statelor Independente, semnat de către Republica Moldova la 4 august 1992, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 60 din 24 ianuarie 2024.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Apărării.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea proiectului de lege (în limba română – 1 filă, în limba rusă – 1 filă);
2. Proiectul de lege pentru denunțarea Acordului (în limba română – 1 filă, în limba rusă – 1 filă);
3. Copiile textului Acordului și Protocolului (în limba română – 9 file, în limba rusă – 11 file);
4. Argumentarea oportunității denunțării Acordului - 4 file;
5. Copiile avizelor ministerelor și altor autorități administrative centrale - 8 file;
6. Tabelul de sinteză - 3 file.

Secretar general adjunct al Guvernului

Roman CAZAN

Ex. L. Zagoreț
Tel: 250-518

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 104

Fax:
+ 373 22 242 696

E-mail:
cancelaria@gov.md

APARATUL PREȘEDINTELUI REPUBLICII MOLDOVA Nr.2		
Nr.	118	
Data	25	01 2024

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 60

din 24 ianuarie 2024

Chișinău

Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru denunțarea Acordului privind Grupurile observatorilor militari și Forțele Colective de menținere a păcii în Comunitatea Statelor Independente, semnat la Kiev la 20 martie 1992, și a Protocolului privind procedura temporară de formare și angajare a Grupurilor observatorilor militari și a Forțelor Colective de menținere a păcii în zonele de conflict între state și în statele membre ale Comunității Statelor Independente, semnat de către Republica Moldova la 4 august 1992

În temeiul art. 14 alin. (2), art. 24 alin. (1) lit. a) și alin. (4) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 24-26, art. 137), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Președintelui Republicii Moldova spre examinare proiectul de lege pentru denunțarea Acordului privind Grupurile observatorilor militari și Forțele Colective de menținere a păcii în Comunitatea Statelor Independente, semnat la Kiev la 20 martie 1992, și a Protocolului privind procedura temporară de formare și angajare a Grupurilor observatorilor militari și a Forțelor Colective de menținere a păcii în zonele de conflict între state și în statele membre ale Comunității Statelor Independente, semnat de către Republica Moldova la 4 august 1992.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

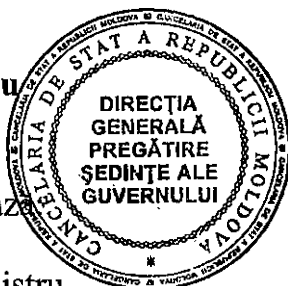
Contrasemnează

Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe
și integrării europene

Nicolae POPESCU

Ministrul apărării

Anatolie Nosafii

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE**

pentru denunțarea Acordului privind Grupurile observatorilor militari și Forțele Colective de menținere a păcii în Comunitatea Statelor Independente, semnat la Kiev la 20 martie 1992, și a Protocolului privind procedura temporară de formare și angajare a Grupurilor observatorilor militari și a Forțelor Colective de menținere a păcii în zonele de conflict între state și în statele membre ale Comunității Statelor Independente, semnat de către Republica Moldova la 4 august 1992

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. – Se denunță Acordul privind Grupurile observatorilor militari și Forțele Colective de menținere a păcii în Comunitatea Statelor Independente, semnat la Kiev la 20 martie 1992.

Art. 2. – Se denunță Protocolul privind procedura temporară de formare și angajare a Grupurilor observatorilor militari și a Forțelor Colective de menținere a păcii în zonele de conflict între state și în statele membre ale Comunității Statelor Independente, semnat de către Republica Moldova la 4 august 1992.

Art. 3. – Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene va notifica Comunității Statelor Independente denunțarea Acordului și Protocolului menționate.

Art. 4. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președintele Parlamentului

ARGUMENTAREA

oportunității denunțării Acordului privind Grupurile observatorilor militari și Forțele Colective de menținere a păcii în Comunitatea Statelor Independente, semnat la Kiev la 20 martie 1992 și Protocolului privind procedura temporară de formare și angajare a Grupurilor observatorilor militari și a Forțelor Colective de menținere a păcii în zonele de conflict între state și în statele membre ale Comunității Statelor Independente, semnat la 4 august 1992

A. Descrierea tratatului

Informații generale.

Acordul privind Grupurile observatorilor militari și Forțele Colective de menținere a păcii în Comunitatea Statelor Independente, a fost semnat la Kiev la 20 martie 1992 de către statele membre ale Comunității Statelor Independente: Republica Azerbaidjan, Republica Armenia, Republica Belarus, Republica Kazahstan, Republica Kîrgîzstan, Republica Moldova, Federația Rusă, Republica Tadjikistan, Turkmenistanul, Republica Uzbekistan și Ucraina.

Acordul este semnat cu următoarele note: Republica Azerbaidjan — *"Acordul intră în vigoare după ratificarea ei de către parlamentul republicii"*. Ucraina — *"în fiecare caz concret decizia de participare a Ucrainei este luata de Sovietul Suprem al Ucrainei"*. Acordul nu a fost semnat de Republica Georgia.

Acordul respectiv este un tratat interstatal, conform prevederilor art.art.3 și 17 din Legea nr.595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova. Președintele Republicii Moldova a semnat Acordul nominalizat la 20 martie 1992, fără rezerve. Acordul este publicat în ediția oficială: *Tratate Internaționale, 1999, vol.16, pag.82 și pe pagina: <http://cis.minsk.by/reestr2/doc/62#text>*.

Acordul este constituit din titlu, preambul, 7 articole. Acordul nominalizat este semnat la Kiev la 20 martie 1992, într-un singur exemplar original, în limba rusă. Exemplarul original al Acordului se păstrează în Arhiva Guvernului Republicii Belarus, care a remis statelor Părți ale Acordului copia lui certificată.

În scopul implementării Acordului respectiv, Președintele Republicii Moldova în data de 4 august 1992 a semnat Protocolul privind procedura temporară de formare și angajare a Grupurilor observatorilor militari și a Forțelor Colective de menținere a păcii în zonele de conflict între state și în statele membre ale Comunității Statelor Independente. Protocolul este constituit din titlu, preambul, 9 articole și o anexă. Protocolul este semnat într-un singur exemplar original, în limba rusă, care se păstrează în Arhiva Guvernului Republicii Belarus.

Informații privind conținutul tratatului.

Obiectul Acordului este stabilirea funcțiilor și sarcinilor, componenței Grupului de menținere a păcii, modului de numire a Comandantului Grupului de menținere a păcii, obligațiilor Statelor Părți la prezentul Acord de respectare a statutului de pacificator (*art.2-7 din Acord*).

Scopul Acordului este ajutorarea mutuală, în baza acordului reciproc, la reglementarea și prevenirea conflictelor pe teritoriul oricărui membru al Comunității de ordin interetnic, interconfesional și politic, ce atrag încălcarea drepturilor omului, se formează Grupurile observatorilor militari și Forțelor colective de menținere a păcii în statele membre ale Comunității (*numite în continuare – "Grupa de menținere a păcii"*) (art.1 din Acord).

Acordul menționat este menit să implementeze obligațiile statelor Părți care derivă din Carta ONU, alte acorduri internaționale și acorduri reciproce (*preambul, art.6 din Acord*).

Pentru implementarea Acordului, Consiliul șefilor Comunității Statelor Independente au decis aprobarea *Regulamentului Forțelor Colective de menținere a păcii în Comunitatea Statelor Independente, semnat la Moscova, la 19 ianuarie 1996*. Consecvent, Statele membre a Comunității Statelor Independente au încheiat *Protocolul privind completarea, structura, asigurarea tehnico-materială și financiară a Grupei observatorilor militari și Forțele Colective de menținere a păcii în Comunitatea Statelor Independente, Protocolul privind statutul Grupelor observatorilor militari și Forțele Colective de menținere a păcii în Comunitatea Statelor Independente, semnate la Tașkent, la 15 mai 1992*. Republica Moldova nu a semnat Regulamentul și cele două Protocoale menționate, potrivit informației depozitarului <http://cis.minsk.by/reestr2/doc/62#documentCard>.

Acordul vizat nu prevede expres termenul de valabilitate și modul de amendare a acestuia și, respectiv, nu a fost modificat.

Pentru implementarea Acordului în cauză, Președintele Republicii Moldova a semnat din numele Republicii Moldova la 4 august 1992, Protocolul privind procedura temporară de formare și angajare a Grupurilor observatorilor militari și a Forțelor Colective de menținere a păcii în zonele de conflict între state și în statele membre ale Comunității Statelor Independente, potrivit informației depozitarului <http://cis.minsk.by/reestr2/doc/103#text>. Protocolul menționat prevede (*în anexă*) că problema alocării contingentelor militare de către Republica Moldova va fi rezolvată suplimentar după ratificarea de Parlamentul Republicii Moldova a *Declarației de la Alma-Ata*, semnată de către Președintele Republicii Moldova la 21 decembrie 1991. Informația privind ratificarea de Parlamentul Republicii Moldova a *Declarației de la Alma-Ata* nu este identificată în sursa depozitarului <http://www.cis.minsk.by/reestr2/doc/4#documentCard> și nici în bazele de date ale Republicii Moldova: "MoldLex", "legis.md", Lista tratatelor multilaterale la care Republica Moldova este Parte, plasată pe adresa: <https://mfa.gov.md/ro/content/tratate-internationale>. Respectiv, se prezumă că Parlamentul Republicii Moldova nu a ratificat (aprobat) alocarea contingentelor militare din Republica Moldova pentru menținerea păcii în zonele de conflict între state și în statele membre ale Comunității Statelor Independente, deși Protocolul nominalizat a fost semnat de către Președintele Republicii Moldova la 4 august 1992 iar potrivit prevederilor Articolului 9 a intrat în vigoare la data semnării.

Protocolul respectiv reglementează aspectele referitoare la angajarea de către statele membre în formarea și pregătirea pentru a fi utilizate în operațiuni de menținere a păcii, a contingentelor militare, personalului de miliție (poliție), observatorilor militari care vor fi chemați să formeze Grupuri de menținere a păcii, după ce Consiliul Șefilor de state al Comunității va decide să desfășoare o anumită operațiune de menținere a păcii.

B. Analiza oportunității denunțării tratatului:

Acordul privind Grupurile observatorilor militari și Forțele Colective de menținere a păcii în Comunitatea Statelor Independente și Protocolul nominalizat nu prevăd expres denunțarea prevederilor acestora. Potrivit prevederilor art.56 din Convenția de la Viena cu privire la dreptul tratatelor, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, un tratat care nu conține dispoziții cu privire la stingerea și denunțarea sa sau la retragerea din el nu poate fi obiectul unei denunțări sau unei retrageri, afară numai dacă:

a) se va fi stabilit că era în intenția părților de a admite posibilitatea unei denunțări sau retrageri; sau

b) dreptul de denunțare sau de retragere poate fi dedus din natura tratatului.

O Parte trebuie să notifice cu cel puțin douăsprezece luni înainte intenția sa de a denunța tratatul sau de a se retrage din el conform dispozițiilor art.56 paragraful 1 din Convenția precitată.

Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (*Nr. DI/1/391- 902 din 30 ianuarie 2023 și Nr. DI/1/391- 2185 din 24 februarie 2023*) a solicitat Ministerului Apărării prezentarea, pe domeniul de responsabilitate, a informației privind oportunitatea și, respectiv, denunțarea tratatelor semnate în cadrul Comunității Statelor Independente, utilitatea cărora pentru Republica Moldova a dispărut. Prin urmare, Ministerul Apărării propune denunțarea Acordului privind Grupurile observatorilor militari și Forțele Colective de menținere a păcii în Comunitatea Statelor Independente, semnat la Kiev, la 20 martie 1992 și Protocolului menționat și consideră că nu este oportună menținerea calității de stat-membru a Republicii Moldova la aceste instrumente internaționale, având în vedere și motivele expuse în continuare.

Menținerea calității de stat membru a Republicii Moldova la Acordul privind Grupurile observatorilor militari și Forțele Colective de menținere a păcii în Comunitatea Statelor Independente, semnat la Kiev, la 20 martie 1992 și Protocolului menționat nu mai este validă, deoarece potrivit Hotărârii Parlamentului nr.76/1994 privind ratificarea statutului Comunității Statelor Independente, Republica Moldova în cadrul Comunității Statelor Independente, se orientează mai întâi de toate la colaborarea economică și exclude interacțiunea în domeniile politico-militare, ca fiind în contradicție cu principiile suveranității și independenței Republicii Moldova. Astfel, Republica Moldova nu interacționează în domeniile politico-militare în cadrul CSI.

Statele membre la Acordul în cauză sunt, concomitent, părți la Carta ONU, care din punct de vedere al dreptului internațional are prioritate.

Având în vedere inoportunitatea menținerii calității de stat membru al Republicii Moldova la Acordul privind Grupurile observatorilor militari și Forțele Colective de menținere a păcii în Comunitatea Statelor Independente, semnat la Kiev, la 20 martie 1992 și Protocolului menționat, n-au fost întreprinse careva acțiuni în vederea evitării denunțării.

La etapa actuală, la depozitarul Acordului privind Grupurile observatorilor militari și Forțele Colective de menținere a păcii în Comunitatea Statelor Independente, semnat la Kiev, la 20 martie 1992 și Protocolului menționat nu sunt înregistrate notificări privind denunțarea acestora din partea altor Părți <http://cis.minsk.by/reestr2/doc/62#documentCard>. Cu referință la solicitarea Ministerului Apărării al Republicii Moldova, Ministerul Apărării al Ucrainei (*scrisoarea cu nr.8 din 30.03.2023*) informează că pentru Ucraina, la momentul de față, formal rămâne în vigoare Acordul privind Grupurile observatorilor militari și Forțele Colective de menținere a păcii în Comunitatea Statelor Independente, semnat la Kiev, la 20 martie 1992. Poziția celorlalte Părți la Acordul și Protocolul vizat față de posibila decizie de denunțare a acestora nu se cunoaște, la moment.

Consecințe politice negative la toate nivele nu sunt identificate pentru că Republica Moldova participă la sistemul de securitate al Națiunilor Unite (*conform Cărții Națiunilor Unite din 26 iunie 1945, în vigoare pentru Republica Moldova din 2 martie 1992*). Republica Moldova proclamă neutralitatea sa permanentă și nu admite dislocarea de trupe militare ale altor state pe teritoriul său (*art.11 din Constituția Republicii Moldova, în vigoare din 27 august 1994*). Republica Moldova dispune de Forțe Armate în conformitate cu Constituția (*art.art.57, 108*).

Nu se prevăd consecințe financiar-economice sau de altă natură, deoarece Republica Moldova, în temeiul rezervelor formulate de Parlament, nu a implementat *de facto* Acordul privind Grupurile observatorilor militari și Forțele Colective de menținere a păcii în Comunitatea Statelor Independente, semnat la Kiev, la 20 martie 1992 și Protocolul menționat.

Denunțarea Acordului și Protocolului în cauză nu va necesita modificarea sau adoptarea unor acte normative noi.

Pe teritoriul Republicii Moldova nu au fost create forțe armate ale Comunității Statelor Independente, deci nu este necesar lichidarea a careva structuri existente.

Nu va fi necesar elaborarea unui plan de acțiuni în legătură cu denunțarea Acordului și Protocolului în cauză.

Consecințe în raport cu alte părți la Acordul și Protocolul vizat și cu părțile terțe nu se cunosc, la moment.

Totodată, menționăm că încheierea unor alte tratate în cazul denunțării Acordului și Protocolului prezentat nu va fi necesară.

Ministru

Digitally signed by Nosafii Anatolie
Date: 2023.12.20 15:00:23 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Anatolie NOSATÎ